N°. 701. 1855.

DE GRONDWET.

WOENSDAG 29 AUGUSTUS.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . ″ 5.50.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Buréau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.
Voor elken regel meer. . . . .
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

De vaart op het kanaal ″de Zuid-Willemsvaart″ is alweder voor eenigen tijd gestremd, en hoe lastig die stremming ook voor den handel moge zijn, moet men zich die getroosten, uithoofde van noodzakelijk te verrigten herstellingen. Het is intusschen te betreuren dat de veelvuldig aangewende pogingen, om de sluiting van het kanaal op een ander, minder gunstig tijdstip van het jaar te doen plaats hebben, tot heden zonder vrucht gebleven zijn.

Maar er is een ander punt, dat alle aandacht waardig is, en waarop wij hopen, dat de belangstelling der regering niet te vergeefs zal ingeroepen zijn, en dit geldt niet alleen de vaart op de Zuid-Willemsvaart, maar ook die op de rivier de Maas. Die vaart wordt zeer bemoeijelijkt tengevolge der handelingen door de Belgische regering gepleegd. De vaart van Maastricht tot Loozen, dat is ongeveer het geheel Belgisch territoir, gelijkt meer op eene rivier, dan op een kanaal het water is steeds stroomend, zoodanig dat de schepen bij de opvaart, het dubbel getal paarden behoeven en dan nog op verre na de gewone snelheid niet kunnen bereiken, waardoor de overtogt langer-duurt en het vervoer kostbaarder wordt.

De oorzaak dezer ongelegenheid is gelegen hierin, dat door het openstellen van de hoofdsluis aan de Maas te Luik en het voortdurend aftappen van al de sluizen, zoowel op Belgisch als op Nederlandsch grondgebied, men zulk eene groote massa water uit de rivier de Maas naar het kanaal van de Kempen had gevoerd, ter overwatering en besproeijing van de aldaar ontgonnen weilanden, dat er tusschen Maastricht en Luik meer dan vijftien duimen vermindering plaats vond en de drift in dat kanaal veel minder was dan in de rivier.

Het spreekt wel van zelf, dat handel en scheepvaart door dien toestand van zaken groot ongerief ondervonden en met aanzienlijke verliezen werden bedreigd.

Doch thans meer dan immer behoort de aandacht der regering op deze onregtmatige handelingen ingeroepen te worden, wijl zij welligt weldra door eene Belgische wet zullen worden gewettigd; immers, in het ontwerp van wet op de irrigatien, aan de Kamer der Afgevaardigden aangeboden, is het beginsel opgenomen, dat de Staat niet alleen het regt heeft om het water der vaarten tot het doen van irrigatien te gebruiken, maar ook, dat gemeld regt door hem aan anderen kan worden toegestaan.

De kamer van koophandel en fabrieken te Maastricht heeft dan ook teregt hare klagten tegen deze handelwijze bij de regering ingediend, en wij vernemen dat die klagten door vele andere Kamers gedeeld zijn.

Doch er is nog meer. . . Blijkens het schrijven van de zoo even aangehaalde Kamer, is de handelwijze van de ambtenaren der douanen ten aanzien der schepen, welke in transit van het kanaal gebruik maken, hoogst willekeurig.

Elk vaartuig dat, hetzij in de rigtuig van Maastricht hetzij in die van 's Hertogenbosch met transite goederen over het kanaal komt, wordt bij het inkomen te Loozen of te Smeermaas, niet alleen verzegeld (geplombeerd) maar daarenboven nog door een of twee wakers (convoyeurs) vergezeld. Zulks wordt door de Belgische ambtenaren tot algemeenen regel gemaakt, en steeds wordt het plomberen en convoyeren gezamenlijk aangewend, in strijd met de bestaande overeenkomst tusschen Nederland en Belgie van den 9 September 1848 (*Staatsblad* no. 45).

Bij art. 15 § 2 van het reglement betrekkelijk de vaart op de binnenwateren tusschen de Schelde en den Rijn wordt het plomberen of het convoyeren afzonderlijk voorgeschreven, en het gelijktijdig plomberen en convoyeren slechts als zeldzame uitzondering aangewend.

Buitendien wordt door hen van het plomberen een groot misbruik gemaakt, want waar het aanhangen van twee of drie looden voldoende zoude wezen, gebruiken zij er 25 tot 30, waarvoor hun elk tegen 10 cents wordt betaald. Deze handelwijze geeft aanleiding èn tot veel oponthoud èn tot betrekkelijk groote kosten.

De Zuid-Willemsvaart is eenmaal daargesteld. Het is dus bijna onverschillig, nog verder te onderzoeken, of zij aan Nederland voor- of nadeel toebrengt; maar nu zij er is, en eene overeenkomst tusschen beide rijken over haar daarzijn bestaat, hopen wij, dat het beroep op den Minister van Buitenlandsche Zaken ter handhaving van de Nederlandsche regten en belangen niet vruchteloos zal geweest zijn, dat de Zuid-Willemsvaart nimmer aan hare bestemming worde onttrokken en de belangen van de Nederlandsche handel- en scheepvaart niet zullen worden opgeofferd aan de uitbreiding en verbetering van den Belgischen landbouw.

Gaarne gunnen wij onzen naburen welvaart en ontwikkeling; maar het zou te veel gevorderd zijn, dat wij, ten haren behoeve op den duur onze eigene belangen daaraan ten beste moesten geven. Het geheele Vaderland, maar bijzonderlijk de provincie Noord-Brabant, en voorzeker ook het hertogdom Limburg, die den tol aan de Zuid-Willemsvaart duur betaald hebben, moeten er belang in stellen, dat dit middel van communicatie geen middel van verderen ondergang worde en daarom is het onze ernstige wensch, dat de Regering een aandachtig oor aan de gerezene klagten leene en met kracht, zoo het wezen kan, de Nederlandsche belangen te dezen opzigte, dáár waar het behoort, met bondige redeneringen voorsta. (*N. N.*)

Gewis, hij die zich den naam van echt en waar Protestant toeëigent, is niet tot het lidmaatschap van eenig kerkgenootschap toegetreden, dan uit innige en welgevestigde overtuiging, dat hij in het criterium van die vereeniging zijne eigene beginselen vindt uitgedrukt, gelijk niemand, die eene overtuiging bezit, zich aan de constitutionnele partij aansluit of lid eener kiezersvereeniging wordt, dan uit overeenstemming met hare beginselen.

Met die beginselen van het protestantisme strookt ook de uitoefening van het regt der gemeente. Volgens die beginselen mag elk Protestant, elk lid van een protestantsch kerkgenootschap eischen, dat hem eenig regt worde toegekend op het bestuur en het beheer der gemeenschappelijke belangen, zoodat openbaarheid, verantwoordelijkheid, regtstreeksche verkiezingen dáár ten minste geene holle klanken zijn.

Met die beginselen laat zich het allerminst overeen brengen een aristocratische, autocratische of oligarchische regeringsvorm, daar het protestantisme eerder een broederschap uitmaakt en een democratischen geest huldigt, dan aan episcopaalsche vormen kan worden ondergeschikt gemaakt; zoo zelfs, dat het geen *gezag* dulden kan in kerkelijke aangelegenheden.

Zulk een Protestant nu noemen wij ″kerkelijk liberaal,″ en zoo hij zijne beginselen op staatkundig gebied wil toegepast zien: hij zal zich moeten hechten aan de constitutionnele partij. De oorzaak, waarom de constitutionnele partij onder de Protestanten in Nederland niet hare meeste aanhangers telt, ligt voor de hand. Wie zich kerkelijk liberaal noemt *is* het nog niet; het blijkt, derhalve, dat er nog weinig echte Protestanten zijn. Letten wij slechts onpartijdig op de omstandigheden, zoo als die onder ons oog plaats hebben.

Hoe wordt men lid van een protestantsch kerkgenootschap? Zoo men hoofd voor hoofd die vraag deed aan de talrijke leden van het hervormd kerkgenootschap; men zou bij slechts enkelen het bewijs vinden, dat het geschied was uit eene welgevestigde overtuiging. Verreweg de meesten zouden op een doop en eene belijdenis wijzen, waarvan zij de beteekenis en de echtheid niet begrijpen, veelmin verdedigen kunnen. Men stelt zich tevreden bij de aanneming tot het lidmaatschap, met eene bloote toestemming op vragen, waarvan men de strekking niet dan hoogst oppervlakkig inziet. Men heeft in de laatste jaren in het getal, *niet* in de zelfstandigheid der leden een overwigt willen zoeken boven andere kerkgenootschappen, en de statistiek willen doen aanvullen, wat aan innerlijke waarde en zedelijke kracht ontbrak. Tot dat einde werden Synodale bevelen uitgevaardigd om toch vooral de kweekelingen *tegen* het R. Katholicisme te waarschuwen, alsof een zelfstandige protestantsche belijdenis ongenoegzaam ware, om het kwaad, dat men vreesde, te keeren, en vooral om de nieuwe leden het aangaan van gemengde huwelijken af te raden, alsof men van zulk eene raadgeving veel heil kon verwachten. En als men nu weet, dat de rekening kwalijk zou uitkomen, als men ieder Protestant rekenschap vroeg van hetgeen hij gelooft en belijdt, dan is het niet te verwonderen dat men zoo weinig echte Protestanten vindt.

Men zal daartegen aanvoeren: ″de kerkelijke libe-″raal heeft in zijne begrippen omtrent godsdienst, ″christendom, kerkleer en formulier met geenen staats-″vorm iets gemeen. Zijn liberalismus is van hoogeren ″aard.″ (1) Dat is het juist, wat wij bedoelen. Die nog meent iets te weten, zweeft als tusschen hemel en aarde, en mist een vasten grond; want met zijn beroep op den Bijbel, en op den Bijbel alleen als de grond van zijn geloof, wordt hij door een enkele tegenspraak van de zoogenaamde hoogere critiek geheel uit het veld geslagen, en, onder het luide geroep van vrij onderzoek als een regt, ziet hij zich dat wapen ontnemen door ″de wetenschap,″ die de plaats van formulier en kerkleer innemende, hem ″de wet voorschrijft.″ Op die wijze wordt de Protestant, aan handen en voeten gebonden, overgeleverd, terwijl men hem in den waan brengt, dat hij vrij is, omdat hij van de oude banden is losgemaakt, terwijl hem nieuwe boeijen zijn aangelegd.

Nieuwe boeijen? Gewis; want waarin bestaat eigenlijk het regt der gemeente-leden? Men weert alle poging tot handhaving van dit regt af, met de beschuldiging, dat zulk een liberalisme eigenlijk niet anders is dan radicalisme. Vele predikanten zorgen zoo veel mogelijk het staatkundig kiesstelsel in een valsch daglicht te plaatsen en tot deszelfs misbruik mede te werken, opdat de Natie afkeerig zij en blijve, om het op kerkelijk gebied over te planten. Zoo het al een aanzienlijke leek mogt wagen op de handhaving van het regt der gemeente aan te dringen, men zal spoedig tot antwoord bekomen, dat ″*de gemeente er nog niet rijp* ″*voor is*″ (2). Zoo de eisch door meerderen geschiedt, wordt het opstand en toeleg tot scheuring genoemd. Wat is het dan voor een liberalisme, dat die zoogenaamde kerkelijke liberalen huldigen? Voorzeker, de kerkelijke hierarchie is in beginsel en bedoeling dezelfde, onder welke godsdienstige gezindheid zij zich ook openbare.

Neen, er bestaat geen verband tusschen ″de Christelijke leerstukken en het staatkundig liberalismus″; maar wel tusschen de staatkundige en godsdienstige vrijheid. *De Nieuwsbode* zegt: ″*de Grondwet* kan daar ″wel tegen declameren, dat men de zaak in 't alge-″meen moet beschouwen, dat men op den geest moet ″zien en niet zoo detailleren: maar 't blijven holle ″declamatiën.″ Juist daarom zijn wij op kerkelijk terrein en in bijzonderheden getreden; omdat de Protestanten, naar ons inzien, worden om den tuin geleid en dat men ze gestadig naar Rome heenwijst, om ze ongemerkt onder den plak van het Protestantsche Pausdom te houden.

De Nieuwsbode raakt met hare redeneringen geheel in de war. Zij zegt: ″het kerkelijk liberalismus heeft ″met den Staatsvorm op zich zelf niets gemeens″; maar later: ″de geschiedenis heeft geleerd, dat de Protes-″tantsche Kerk zich in den vorm van haar *bestuur* ″veelal heeft geschikt naar den vorm van het Staatsbestuur, ″dat aan het hoofd was, bij het ontstaan der Protestantsche ″Kerk in eenig land.″ Wij zouden over die zinsneden in haar onderling verband breed kunnen uitweiden en de

---

(1) *De Nieuwsbode* van 31 Julij.
(2) Feitelijk waar.

waarheden, die daarin liggen opgesloten, naauwgezet kunnen ontwikkelen; maar ons bestek laat dit niet toe. Wij willen liever onze innige overtuiging uitspreken, dat, zoo de beginselen, die de constitutionnele partij huldigt, *niet* op de Protestantsche kerk worden overgebragt, wij die kerk in ons Vaderland, trots de wanhopige pogingen der Tuenda's zullen zien wegkwijnen, *tenzij*, wat minst wenschelijk is, scheuringen revolutiën of hoe men ze noeme, „eene stoute wending" waarvan *de Nieuwsbode* spreekt, haar voor verder verval behoede. Als wij spreken van de Protestantsche kerk, dan moeten wij enkele kleine afdeelingen daarvan uitzonderen, die steeds als waarschuwende gedenkteekenen zijn te beschouwen van vroegeren inwendigen strijd; — dan bedoelen wij het bestaande Hervormde kerkgenootschap in ons Vaderland, dat door overgang en afscheiding gestadig afneemt en dat verlies tracht te vergoeden door eene onoordeelkundige vorming van nieuwe leden.

Hoe langer men wacht aan het regt der gemeente te gemoet te komen, des te moeijelijker zal de overgang zijn. Hoe men al door schikken en plooijen en uitstellen het tijdstip zoekt te verdagen, men zal meer en meer in strijd gewikkeld worden en inwendige verdeeldheid zal later elke poging ten goede belemmeren. De rigting der constitutionnele partij zal, gelijk ze reeds heeft doen blijken, zijdelings een invloed uitoefenen, die voor de kerk heilzame vruchten dragen zal. Wie zich in het Hervormd Kerkgenootschap aan de kerkleer houdt, zoowel als de Afgescheidenen, zij zullen zich aan die rigting meer en meer aansluiten. Wie het wezen van het protestantisme boven de vormen stelt, moet op staatkundig en kerkelijk gebied onze beginselen beämen en aankleven. Zoo men slechts er op blijft doordenken, dat onze partij wettelijk gezag eerbiedigt en op de handhaving van regten en vrijheden het oog houdt, maar ook tegen wetschennis ijvert, — dan zal men aan onze partij eene blijde toekomst niet kunnen ontzeggen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Met de *Carmel* zijn te Marseille berigten uit Konstantinopen aangebragt, welke tot den 20 dezer loopen. Zij behelzen, dat de Porte 25 Turksche bataillons uit de Krim en van den Donau naar Azie zendt. Omar-Pacha en Hussein-Pacha zouden op 21 dezer naar Battoum vertrekken. De Engelschen zouden de Turken in Eupatoria vervangen.

Lord Redcliffe zou op 21 dezer naar de Krim vertrekken, om aan Pelissier de Bath-orde te overhandigen. De Russen hebben in het jongste gevecht aan de Tschernaïa 6000 man verloren; zij hebben alleen aan gewonden en krijgsgevangenen 2200 man op het slagveld achter gelaten. De ruiterij onder bevel van generaal Morris stond gereed om de vlugtende Russen te vervolgen; doch generaal Pelissier gaf om een verder bloedbad te voorkomen tegen-bevel.

In latere berigten uit Marseille wordt gemeld:

Generaal Bosquet had zich met 3400 man ingescheept. De Russen hadden onder begunstiging van een dikken mist, de Indische voorposten stellig overvallen en de Tschernaïa overgetrokken en vervolgens hunnen marsch naar het Fransche kamp voortgezet, waar zij doorgedrongen waren tot op een musketvuur afstand der Zouaven. 10,000 Franschen hebben de Russen echter door eene charge met de bajonet tegengehouden onder aanvoering van generaal Herbillion. Generaal Pelissier snelde hem daarop te hulp en er volgde een verschrikkelijke strijd.

De artillerie des vijands werd door het vuur van de hoogten gedecimeerd, zoodat de Russen den terugtogt aannamen.

De Sardinische troepen werden het hevigst aangevallen, tengevolge waarvan zij naar evenredigheid, de meeste verliezen geleden hebben. Zes Turksche bataillons en eene batterij hebben schitterend gevochten.

Volgens een gerucht was eene brigade der Russische garde in een gevecht gewikkeld. 900 krijgsgevangenen waren den 20sten te Konstantinopel aangekomen. Er is besloten, dat de kavallerie in Turkije zou overwinteren.

Eene depêche van prins Gortschakoff, dd. 24 dezer 's avonds ten 11 ure, deelt mede, dat er geene noemenswaardige verandering voor Sebastopol ontstaan is. Bij enkele tusschenpoozen was het vuur der geallieerden heviger.

Uit Londen wordt berigt:

Eene depêche van generaal Simpson, dd. 26 dezer, meldt, dat onze werken, alsmede die van onze geallieerden, op eene voldoende wijze vorderen.

Eene correspondentie uit Tripoli, dd. 19 Aug., aan den Franschen *Moniteur* gerigt, deelt eenige bijzonderheden mede omtrent den opstand der Arabieren van de woestijn. Hun hoofd Ghouma, die in weêrwil van zijn leeftijd van vijf-en-zestig jaren, sedert hij op het oorlogsveld kwam, blijkengaf van de meeste energie, werd in zijn voornemen verhinderd om voor Tripoli beleg te slaan, en zulks door de behoefte om zijn voorraad te vermeerderen en de noodzakelijkheid om eene wonde te herstellen, waarvan de ontsteking voor kanker deed vreezen.

Het feest van Versailles, dat Zaturdag jl. plaats had, verwezenlijkte al de wonderen, welke men zich daarvan had voorgesteld, en was eene luisterrijke sluiting der feesten, welke H. M. Koningin Victoria aangeboden werden.

Gister heeft Hare Britsche Majesteit Parijs verlaten, om zich te Boulogne in te schepen, ten einde naar hare staten terug te keeren.

De brief, door den Keizer aan generaal Pelissier gerigt, als ook de depêche van dezen laatste, onder dagteekening van 24 Aug., meldende het nemen eener Russische embuscade door de Franschen: een brief en depêche, welke eergister door den *Moniteur* werden medegedeeld, hebben op de Oostersche aangelegenheden de aandacht van het Parijsche publiek wederom doen vestigen, welke in de laatste acht dagen slechts oogen en ooren had voor feesten, revues, bals en gala-voorstellingen.

De brief van den Keizer heeft indruk gemaakt, naardien men teregt opmerkte, dat het hoofd van den Staat, om zoo beslissend te kunnen spreken, omtrent den moeijelijken toestand van het Russische leger in de Krim, verslagen moest ontvangen hebben, omtrent welker juistheid geen de minste twijfel kon bestaan.

Evenwel kan het natuurlijk de aandacht niet ontgaan, dat alhoewel de hoop op een ophanden zijnde zegepraal voor Sebastopol in dien brief doorschemerde en de toestand der Russen als zeer hagchelijk wordt voorgesteld, de Keizer evenwel niet verbergt, dat de mogelijkheid bestaat, dat de geallieerden nog een winter in de Krim zullen doorbrengen, naardien hij aankondigt, dat de troepen, welke reeds zoo pijnlijke ontberingen op vijandelijken grond wisten te verduren, van lieverlede zullen vervangen worden door uit Frankrijk komende regementen.

Men heeft ook uit Keizerlijk schrijven afgeleid, dat de redenen, welke Z. M. verhinderd hadden gevolg te geven aan zijn reisplan naar de Krim, nog van volle kracht zijn en dat die reis, gevolgelijk, ook thans geen voortgang zal hebben, alhoewel een tegenovergesteld gerucht sedert twee of drie dagen te Parijs in omloop was.

Wij hebben gister melding gemaakt van de mededeeling door het dagblad van Madrid eener reeks zeer uitvoerige stukken, betrekkelijk de gewisselde correspondentie tusschen het Spaansche kabinet en den H. Stoel, ter zake der wet op de afschaffing der doode hand en den verkoop van geestelijke goederen. Het meest belangrijke der medegedeelde stukken is de allocutie van den Paus en het memorandum der Spaansche regering. De met den nuntius gewisselde correspondentie bestaat uit nota's, waarin deze zich beklaagt over de door de Cortes gedecreteerde maatregelen, ter zake der geestelijke goederen, en de antwoorden der Spaansche regering, waarin zij blijft volhouden, dat die maatregelen in geenerlei opzigt inbreuk maken op de bepalingen van het concordaat.

De Deensche Landsthing heeft den 29 Augustus met 37 tegen 4 stemmen verlof verleend tot de eerste lezing van het constitutionneel hervormingsplan, reeds door de tweede kamer aangenomen.

De dagbladen uit de Vereenigde Staten van den 11 door de *Ariel* aangebragt, zijn eerst gister ochtend ontvangen. Wij hebben reeds een overzigt gegeven van het klein aantal berigten, dat zij bevatten, en hebben voor heden slechts daarbij te voegen, dat de onlusten te Louisville eindelijk vereffend zijn.

FRANSCHE POST.

De Keizer, zegt de *Moniteur*, heeft den 20 Augustus aan generaal Pelissier geschreven:

„Generaal! De nieuwe overwinning bij de Tschernaïa behaald, bewijst voor de derde maal sedert den aanvang van den krijg de voortreffelijkheid der geallieerde legers boven den vijand, wanneer deze zich op het open veld bevindt; maar zoo zij den moed der troepen eer aandoet, getuigt zij tevens voor de doelmatigheid der door u genomen maatregelen. Rigt mijne gelukwenschen tot het leger en ontvang die ook voor uw deel. Zeg aan de wakkere soldaten, die sedert meer dan een jaar ongehoorde vermoeijenis doorstaan hebben, dat de eindpaal hunner beproevingen niet ver verwijderd is. Sebastopol, zal, hoop ik, binnen kort, onder hunne slagen vallen; en, werd die gebeurtenis verdaagd, dan zal het Russisch leger, ik weet zulks door inlichtingen, welke aan geen twijfel onderhevig schijnen, gedurende den winter den strijd niet kunnen volhouden. De door u in het Oosten behaalde roem heeft uwe wapenbroeders in Frankrijk getroffen; zij branden van verlangen om uwe gevaren te deelen. Met het tweeledig oogmerk, alzoo, om hun edel verlangen te bevredigen en hen, die reeds zoo veel gedaan hebben, rust te verschaffen, heb ik den minister van oorlog bevelen gegeven, dat allen in Frankrijk gebleven regementen van lieverlede in het Oosten zullen gaan vervangen degenen, welke in het vaderland terugkeeren. Gij weet, generaal, hoe veel leed het mij deed verwijderd te moeten blijven van dat leger hetwelk om onze adelaars nog meer glans verspreidde; maar thans vermindert mijn leedgevoel dienaangaande, naardien gij mij in het verschiet den naderenden en gelukkigen uitslag doet zien, welke zoo vele heldhaftige pogingen zal bekroonen.

„Daartoe, generaal, hoop ik, dat God u in zijne Heilige hoede neme."

Gedaan te St. Cloud, 20 Aug. 1855.

„NAPOLEON."

— De Koningin van Engeland heeft lord Clarendon, haden Minister van Buitenlandsche Zaken, belast, aan den Prefect der Seine de uitdrukking der gevoelens van H. M. mede te deelen, welke zij ontvangst, welke Haar in de stad Parijs is te beurt gevallen. Lord Clarendon heeft aan dat verlangen gevolg gegeven, en wij ontleenen aan het slot van zijn brief aan genoemden Prefect, de volgende zinsneden:

„Maar de tevredenheid en de dankbaarheid van de Koningin zijn nog vermeerderd door de overtuiging, dat hare eigene onderdanen deel nemen aan de welwillende manifestatiën, waarvan zij het voorwerp was. Zij ziet daarin de goedkeuring, welke Frankrijk hecht aan het verbond, dat thans bestaat, niet alleen tusschen de vorsten, maar ook tusschen de bevolkingen der beide natien. Zij houdt zich overtuigd, dat de beide natien, welke in een oorlog voor eene zaak, die billijk en regtvaardig tevens is, geleerd hebben elkander hoog te schatten, en die thans slechts mededingers zijn om het doel te bereiken, dat zij zich gemeenschappelijk voor oogen stellen, altijd vereenigd zullen blijven door de voortaan onverbreekbare banden van het belang. De vereeniging was de vurige en hartgrondige wensch der Koningin en haar bezoek aan de prachtige hoofdstad van Frankrijk gebragt, heeft H. M. eene diepe persoonlijke belangstelling ingeboezemd voor het welzijn dezer groote natie."

Zaturdag avond had het bij programma aangekondigde feest te Versailles plaats. Het was een der schitterendste, dat men zich kon voorstellen. Geen arbeid of moeite was gespaard, om het verblijf aldaar der Vorstelijke personen zoo aangenaam mogelijk te maken. Man kan zich moeijelijk een denkbeeld vormen van al den luister en de pracht, die het oog als het ware verblindde: alom spiegels, keurige lustres, kapsels, epauletten en diamanten.

Na afloop van het officieel banket, nam dat der overige genoodigden een aanvang. HH. MM., stond te midden van toejuichingen op, en ten drie ure soupeerde men nog aan alle kanten in dezelfde zaal, waar in de voorlaatste eeuw het toppunt van luister der oude monarchiewerd aanschouwd wen, en waar slechts eenige jaren geleden, de heeren Marast en Cremieux een concert bijwoonden, door de republiek gegeven.

SPAANSCHE POST.

De Koningin heeft bij een besluit van den 18den dezer last gegeven om al de bescheiden betrekkelijk de onderhandelingen, die sedert 10 December ll. tusschen Spanje en Rome gevoerd zijn onverwijld openbaar te maken.

Dit besluit is in de *Gazette de Madrid* van 21 Augustus openbaar gemaakt, benevens de voordragt van den ministerraad, waarop hetzelve genomen is. Deze behelst het volgende:

„De door Zijne Heiligheid in het geheim consistorie van 26 Julij jl. gehouden aanspraak betrekkelijk de kerkelijke aangelegenheden van Spanje maakt het noodig dat Harer Majesteits gouvernement de natie in staat stelle om te oordeelen, aan welke zijde omzigtig en gematigd gehandeld is en van welken kant de aanval is gekomen.

„Het gouvernement kon zich van eene blootlegging zijner daden en handelwijze onthouden: de natie heeft reeds bij monde der Cortes, haar oordeel daarover geveld, en van dat oordeel is geen beroep.

„Het gouvernement zou, naar het voorbeeld van Uwer Majesteits voorzaten, overeenkomstig onze aloude en nog van kracht zijnde wetten, de verspreiding der allocutie hebben kunnen beletten en ieder die wagen mogt ze openbaar te maken voor den regter brengen. Zoodanig een maatregel zou genoegzaam grond gevonden hebben in de bijzondere omstandigheden, waarin de natie thans verkeert.

„Heeft het gouvernement op die wijze van zijne regten gebruik gemaakt in tijden van vrede, waarin de troon, de dynastie en 's lands instellingen met woorden noch wapenen bestreden werden — des te voegzamer zou het daarvan thans hebben kunnen gebruik maken, nu men de godsdienst in het politieke worstelperk heeft willen slepen, nu de vijanden van uwen troon en van 's lands instellingen een godsdienstgeschil hebben willen maken van eene vraag, welke tot dus ver alleen de dynastie en het regeringsstelsel betrof; nu het socialismus en het absolutismus, een goddeloos verbond onderling sluitend, voor de eerste maal, onder beschutting van het ontzag voor de godsdienst, het hoofd opgestoken hebben in eene van de voornaamste steden der rijks; nu alom in het Schiereiland de eeuwige vijanden der orde de openbare rust trachten te storen, tot op slooping zonder te kunnen opbouwen.

„Doch het is klaarblijkkelijk en tasbaar dat het gouvernement het regt op zijne zijde heeft, zijne handelingen stemmen zoo geheel overeen met hetgeen aan Kerk en Staat toekomt, dat het zijne verdediging gerust kan overlaten aan de openbaarheid, en tot zijne regtvaardiging niets anders behoeft te doen dan al het gebeurde bekend te maken. Alles wil Uwer Majesteits gouvernement in deze aangelegenheid onder het oog des publieks brengen, ook zelfs de geheime instructien en vertrouwelijke depêches. Zoo zal de geest van billijkheid, waardoor het bezield wordt, voor allen aan het licht komen; en de pauselijke waarschuwing, die in den vorm heftig en in den inhoud onbillijk is, zal alzoo volledig beantwoord zijn in al het geen de kerkelijke aangelegenheden betreft.

„Aangaande andere in de waarschuwing voorkomende punten wil het gouvernement zich tot een plegtig protest bepalen; om den wille van de eer der Kerk wil het liefst alleen van zijne eigen waardigheid spreken.

„Uwer Majesteits gouvernement erkent evenmin als eenige andere onafhankelijke regering, het regt hetwelk de Heilige Stoel zich verment aan te matigen, het regt om de door Uwe Majesteit met medewerking der Cortes gemaakte wetten nietig te verklaren; om van de gesteldheid onzes vaderlands eene valsche voorstelling te geven, door Uwe Majesteit van de natie en het gouvernement te onderscheiden, ja af te scheiden; om te betwijfelen of goederen die weleer aan de geestelijkheid behoord hebben en krachtens eene door den Heiligen Stoel goedgekeurde beschikking van den burgerlijken wetgever verkocht zijn, wettig verkregen eigendom zijn van de tegenwoordige bezitters."

Vervolgens behelst de *Gazeta* den tekst van vijf-en-twintig bescheiden. Het eerste daarvan is een protest van den pauselijken zaakgelastigde tegen de korting, waaraan de jaarwedden der geestelijken, even als die van alle staats-ambtenaren in Spanje, door de wet onderworpen zijn. Het laatste is de nota, waarbij de Spaansche gezant te Rome, de heer Pacheco, zijn reispas gevraagd heeft.

Binnenland.

's Gravenhage, 28 Augustus.

Z. M. heeft aan kapitein A. Benier, kommandant der dienstdoende schutterij te Vlissingen, verleend den personelen rang van majoor.

—

Z. M. heeft bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam benoemd: tot luit. kolonel W. de Vos jr. thans majoor; tot majoors mr. B. J. Muller en A. L. Krook van Harpen, thans kapiteins; tot 2den luitenant-kwartiermeester W. A. Nix, thans 2den luitenant.

—

Z. M. heeft den kapitein S. Swaens, van het 8ste regement infanterie, op zijne aanvrage, op pensioen gesteld en het bedrag van dat pensioen, bepaald op duizend gulden.

—

Z. M. heeft benoemd: bij het 4de regement infanterie, tot 1sten luitenant den 2den luitenant IJ. Riethagen, van het instructie bataillon; bij het 8ste regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse den 1sten luitenant J. Ekard, van het 4de regement infanterie.

—

Z. M. heeft Zijne goedkeuring hechtende aan den aangelegden grindweg, leidende van de IJsselpoort te Terborg door het dorp Etten, de buurtschappen Zick, Klein Azewijk en Vinkwijk tot aan den grindweg tussen Zutphen en Emmerik bij Zeddam, aan de gemeentebesturen van Bergh, Gendringen en Wisch concessie verleend tot 'tolheffing op dien weg, volgens daarbij gevoegd tarief en onder de voorwaarden daarbij omschreven.

---

* Gisteren avond, ten ongeveer 8 ure, is de Generaal-Majoor K. E. Baron van Heerdt, Kommandant van de 1e brigade kavallerie, buitengewoon Adjudant van Z. M., Ridder van de Militaire Willemsorde, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, kommandeur der Orde van de Eikenkroon, Ridder der Orde van den Rooden Adelaar, 2e klasse, met de ster, na een smartelijk lijden in 58jarigen leeftijd overleden. De overledene genoot in hooge mate de achting en toegenegenheid van Z. M., als ook van de hoogere en mindere officieren in rang; ook de soldaten droegen hem, wegens zijn voorkomendheid, hooge achting toe. Zijne talrijke vrienden verliezen in hem een waren vriend. Zijn dood wordt door allen, die hem van nabij kenden, algemeen betreurd.

Nopens het krijgsmansleven van wijlen den generaal-majoor Karel Eduard baron van Heerdt, vernemen wij nog de volgende bijzonderheden. Hij werd den 21 Febr. 1797 geboren en was de zoon van Thiman Cornelis graaf van Heerdt van Eversberg, in leven opper-stalmeester van wijlen Z. M. Koning Willem I. Den 15 Januarij 1814 trad hij bij de jagers van Z. K. H. Prins Frederik in dienst. Den 25sten Maart van dat jaar werd hij tot korporaal bevorderd. Ingevolge besluit van Z. K. H. den Souvereinen Vorst van 12 April 1814 werd die betrekking met den rang van 2den luitenant geassimileerd. Den 26sten Julij 1814 werd hij benoemd tot 2den luit. bij het 6de bataillon infanterie, naderhand het 27sten bataillon jagers. Bij besluit van 23 November 1815 werd hij benoemd tot secretaris bij de buitengewone ambassade aan het Hof van Rusland. Achtervolgens werd hij tot verschillende militaire betrekkingen verheven, als: 27 December 1818 tot 1en luit. bij het 3de bataillon, 15e afdeeling infanterie; 11 Mei 1820 werd hij overgeplaatst bij het regement Huzaren no. 6; den 16 April 1830 werd hij bevorderd tot ritmeester der 2e klasse; den 5 October 1831 tot ritmeester 1e klasse bij het regement ligte Dragonders, no. 4; den 3 Januarij 1839 tot majoor bij het regement Huzaren, no. 6; den 3 November 1843 tot luitenant-kolonel; den 27 October 1848 tot luit.-kolonel, kommandant van het 4e regement Dragonders; den 7 October 1849 tot kolonel bij dat regement, terwijl hij den 30 Mei 1854 tot generaal-majoor benoemd werd.

Als zoodanig werd hem het kommando over de 1e brigade kavallerie toevertrouwd. Hij heeft drie veldtogten mede gemaakt. In 1814 nam hij namelijk deel aan het beleg van Bergen op Zoom; in 1815 aan den togt tegen Frankrijk, en in 1830—1834 behoorde hij tot het mobile leger. Ten bewijze hoezeer hij de achting van zijne wapenbroeders genoot, kan strekken dat hem bij zijne benoeming tot generaal-majoor door heeren officieren van het 4de reg. dragonders een prachtige zilveren beker tot aandenken werd geschonken.

---

* Gisteren avond heeft het muzijkkorps van het 4de regement dragonders, onder directie van den heer J. G. Muller, vóór de societeits-tent in het bosch, eenige muzijkstukken uitgevoerd, die allen met veel juistheid en ten genoegen van de talrijk opgekomen leden werden uitgevoerd, die dan ook meermalen blijken van hunne tevredenheid gaven; ook het getal toehoorders was aanzienlijk. Velen uitten den wensch, dat heeren commissarissen der societeit, meermalen ook dat korps voor de uitvoering van muzijk zullen engageren.

---

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de baron de Larenty, oud-attaché van legatie, komende van Parijs, en de baronnesse de Caters, met familie, komende van Antwerpen.

---

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *den Ouden Doelen* afgestapt: C. Lloyd, van St.-Thomas (N.-Amerika); François Boulard, van Parijs; George A. Jones en familie, van de Vereenigde Staten van N.-Amerika; George Lewis en familie, van Washington; Croker, van Londen, en Francis Bennoch, van Londen.

Door de Nederlandsche-Handelmaatschappij zijn de volgende 9 schepen bevracht, als:

Voor Rotterdam: *Gertrude*, kapt. J. Lourens; *Cornelis Wernard Eduard*, N. N.

Voor Amsterdam: Elisabeth & Jacoba, kapt. J. G. Lucas, *Burgemeester van Reenen*; A. W. E. van der Meer van Kuffelen; *Zeenymph*, J. W. J. Witsen Elias; *Earia Elisabeth*, K. J. Jonker, (van Rotterdam) *Duiveland*, J. C. Viersma (van Middelburg.)

Voor Schiedam: *Louisa Jacoba Johanna*, kapt. J. J. Deurholts, van Rotterdam, en

Voor Dordrecht: *Hoop van Capelle*, Kapt. J. R. Bok (van Rotterdam.

Wij lezen omtrent het Amsterdamsche belasting-stelsel het navolgende in de *Tijd:*

« Gedurende den laatsten tijd is de finantiëele toestand der hoofdstad en, in verband daarmeê, haar belasting-stelsel uitvoerig besproken. Dat belasting-stelsel wordt met der daad onhoudbaar. Het is op allerlei wijze aangetoond zoo door leden van den Raad als door dagbladen, die de zaak behandeld hebben. Men heeft daarbij evenzeer de finantiële quæstie, als het vraagpunt des handels en der nijverheid, het volksbelang en het stadsbelang van alle zijde toegelicht. En men zou de discussie uitgeput kunnen achten, stiet zij niet af op de onverzettelijke meening der meerderheid in den Raad, die den toestand van Amsterdam zoo exceptioneel acht, dat niet slechts de organieke gemeentewet op haar niet toepasselijk zou zijn; maar zelfs dat de gewone en algemeene regels der staathuishoudkunde voor haar ten onderste boven staan.

« Te regt gaan wij, Amsterdammers, groot op onze hoofdstad, die onder de aanzienlijkste en merkwaardigste van Europa mag geteld worden. Maar die aanzienlijkheid en merkwaardigheid ook daarin te zoeken, dat voor haar de *économie politique*, als ware zij eene hovelinge, eerbiedige buigingen moet maken, zoodat hare regelen als zoo vele trappen worden, waarover de hoofdstad met eene hooge minachting zou kunnen voortschrijden op de baan der verkeerdheden, dat is wat al te veel gevergd en te belagchelijk om er van te spreken. Wat waar is, is overal waar, te Amsterdam zoowel als te Buikslout: er kan slechts verschil zijn van de manier van toepassing, die zich wijzigt naar het verschil van omstandigheden.

Wij laten daar den finantiëlen kant van de quæstie; wij willen eveneens het handelsbelang ter zijde laten; ofschoon zij beiden voor Amsterdam van het hoogste belang zijn: daarom komen wij daarop later terug. Maar dewijl men tegen alle beschouwingen voor de uitvoering der gemeentewet, in zake van belastingen geleverd, aanvoert het voorwendsel, dat het voor Amsterdam onmogelijk is om aan die voorschriften te voldoen, zoo willen wij daarentegen aantoonen, dat het onmogelijk is het *status quo* te behouden.

« Waarop zal dat *status quo* neerkomen? Hierop, dat men in Amsterdam duur brood zal eten, middelwijl rondom Amsterdam overal het brood goedkooper zal zijn. Wij vragen, is het mogelijk dat zulks stand houdt? Hoe het smokkelen van het brood geweerd? Hoe de klagte gesmoord van de mindere klasse? En zoo de bakkers aan die klagten willen te gemoet komen en den prijs van hun brood verlagen, loopt men dan geen groot gevaar dat het brood, vooral het roggebrood, dat toch reeds slecht is, schadelijk wordt? En in het voorbijgaande gezegd, het ware wenschelijk, dat de hoedanigheid van het brood werd onderzocht; dat zou hier zoowel als elders zijn nut hebben. Maar wat daarvan ook zij, als men zich in den Raad verbeeld, dat Amsterdam het gemaal kan behouden, als het gansche land dat zal hebben afgeschaft, dan weten wij waarlijk niet wat meer te bewonderen de onnozelheid of de bekrompenheid van zulk eene meening.

« Zeer zeker is de Amsterdamsche bevolking de volgzaamste van de wereld, weinig bemoeizuchtig omtrent het stedelijk bestuur, weinig gesteld op nieuwigheden. Wij zeggen dat niet als een verwijt, integendeel, wanneer wij gansche bevolkingen in Europa de tegenovergestelde rigting zien overdrijven, dan gevoelen wij dat het: *de heeren moeten het maar weten* van den opregten Amsterdammer bij eene schadelijke ook eene goede zijde heeft. Maar die lijdelijkheid van den Amsterdammer, die de *heeren* gaarne laat regeren, gaat niet zoo ver, dat hij duur en slecht brood zou willen eten, al hij het goed en beter koop kan krijgen. Wat tot het departement van den honger behoort kent geene lijdelijkheid. Dat eischt bevrediging en zoo het die niet vindt zal het zich die trachten te verschaffen, des noods door ongeraden middelen.

« Men make zich niet de illusie, dat de afschaffing van den stedelijken accijns geen invloed zal oefenen op den prijs van het brood. Te Amsterdam zal zulks meer dan elders het geval zijn. De concurrentie tusschen de bakkers onderling in de hoofdstad zal daartoe nog minder toebrengen dan de concurrentie met de bakkers in den omtrek der hoofdstad gevestigd, die, op minder lasten gezeten, hunne waar beterkoop zullen kunnen leveren.

« En verbeeld u nu dat de Amsterdamsche bevolking duurder brood eet dan de buurman van Buikslout; en daarenboven zijne stedelijke accijnsen op andere voorwerpen ziet klimmen, gelijk te verwachten is, en ten slotte van rekening de handel en nijverheid ziet kwijnen, juist om de grootere onkosten die er op vallen door de accijnsen; welke figuur kan daar onze bevolking bij maken? Immers geene andere dan die van ontevredenheid. Als wij voor goed een einde willen gemaakt hebben aan het systeem van behoud, dat de Amsterdammer toegenegen is, dan zouden wij zeggen: behoud den accijns op het gemaal. Het zal een gereed middel zijn, om de bevolking ontevreden te maken, kwaad te doen spreken van de heeren patriciers, die nu de stad oppermagtig besturen, en eene nieuwe orde van zaken aan het roer brengen, die aan al het oude en versletene den bodem inslaat.

Eene hongerige maag is niet te vullen met vooroordeelen tegen liberalismus, noch met iets van hetgeen hier zoo al geldende is tegen de rigting der hedendaagsche wereld. Integendeel, eene hongerige maag voedt vele vooroordeelen en luistert weinig naar de rede. En als het brood te Buikslout twee à drie centen beter koop is dan te Amsterdam, dan is er geene redeneering ter wereld, die zulk een verschil van prijs zal billijken voor lieden, die van brood leven en met groote moeite de middelen verdienen om zich het benoodigde brood aan te schaffen.

« Men gelieve dat wel te overwegen. De heeren der stad zullen dan welligt komen tot de overtuiging, dat bij ons ter stede nuttig is te doen wat nu en dan de lords in het parlement verrigten, die tot dusver zich hebben schrap gezet tegen elke hervorming, zoo lang dat kon gaan zonder hoogere belangen in gevaar te brengen, en eindigden met in de beweging mede te gaan, om haar te regelen, te beperken en tot stand te brengen wat daarin voor de praktijk nuttig is. »

Het hoofdbestuur der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, heeft, bij circulaire, bekend gemaakt, dat de negende algemeene vergadering zal gehouden worden op Donderdag 27 September e.k., des middags ten 12 ure, op het Raadhuis te Hoorn.

De onderwerpen, op deze vergadering te behandelen, zijn:

I. Verslag van den staat der Maatschappij, en van de handelingen van het Hoofdbestuur en der afdeelingen, sedert de vorige algemeene vergadering (art. 22 der wet).

II. Mededeeling van den rang van zitting der afdeelingen en van het aantal namens haar uit te brengen stemmen (art. 23 der wet).

III. Rekening van het vorige en begrooting voor het volgende jaar (art. 22 der wet).

IV. Verslag der commissie benoemd op de algemeene vergadering te Dordrecht, tot onderzoek wat de Maatschappij het doelmatigst zoude kunnen doen, ter bevordering van onderrigt in den Landbouw in hare afdeelingen (med. en berigt 1854, bl. 237 en volg.).

V. Mededeeling omtrent gedane proefnemingen en waarnemingen met zaden, veldvruchten of mestspeciën, enz.

VI. Voorstellen der afdeelingen (art. 11 der wet).

A. Van de afdeeling *Aalsmeer en omstreken.*

1o. De opheffing der veeartsenijkundige school te Utrecht, op grond dat in evenredigheid der groote kosten nimmer van deze inrigting eenig groot voordeel noch nut gebleken is. — En in plaats daarvan het oprigten eener landbouwkunde school, waarop jonge menschen eene meer speciale opleiding naar de behoefte van den landbouw in zijnen geheelen omvang, en bijgevolg ook van die van vee zouden genieten.

2o. Eene meer geschikte rigting, zoo van feestdagen, jaarmarkten, en zoo mogelijk inwendige verfraaijing aan den bestaanden Almanak te geven; daar deze in vergelijking van andere Provinciale Almanakken zeer ten achteren is.

B. Van de afdeeling *Gouda en omstreken.*

Verlenging voor den tijd van *één jaar* van den bepaalden termijn, op het vraagpunt: « Welke zijn de beste middelen, om de in elke afdeeling voorkomende weilanden, zoo wel tijdelijke als vaste, meer productief te maken enz. » (med. en berigt. 1854, bl. 240). Mogten er dan geene, of geene genoegzame, of ook wel onvolledige of onvoldoende verslagen ingezonden zijn, alsdan te besluiten den gouden eerepenning uit te loven aan hem, die de beste middelen aanwijst, om de weilanden in ons Vaderland meer productief te maken.

C. Van de afdeeling *Nieuwkoopsche en Zevenhovensche polders en ringdorpen.*

1o. De thans niet meer voorhanden zijnde diploma's (bewijzen van lidmaatschap) op nieuw te doen drukken, wijl men de uitreikking van deze zoo zinrijke benoemings- of aanstellingsbrieven zeer eigenaardig vindt, er hoogen prijs opstelt, en bovendien vermeent, dat de later aan of bijkomende leden, hierop ook regt hebben.

2o. De beoordeeling van ingekomen antwoorden op door de Maatschappij uitgeschreven prijsvragen, niet alleen door practisch bekwame, maar des noodig ook door wetenschappelijk gevormde mannen, te doen plaats hebben.

Dat die beoordeeling kalm en waardig zij, met bondige wederlegging van de gauitte gevoelens en meeningen, zonder in eene veroordeeling van personen of zaken te ontaarden.

Dat in het geval, dat een der antwoorden, schoon geene bekrooning waardig gekeurd wordende, echter den lof van de meeste der beoordeelaren mogt wegdragen, de inzender dáárvan, door eene medaille van mindere waarde, dan de uitgeloofde, een getuigschrift of loffelijke vermelding, eervol en opentlijk beloond worde, voor zijne betoonde belangstelling en ijver, vooral dan, wanneer het blijkt, dat hij reeds bij herhaling op dezelfde prijsvraag een antwoord inzond.

D. Van de afdeeling *Velzen en omstreken.*

1o. Wijziging te brengen in de beoordeeling der voorwerpen, ter mededinging ingezonden op de tentoonstelling der Maatschappij, voornamelijk wat betreft de producten van den akkerbouw, en onderscheid te maken, tusschen gelijksoortige voortbrengelen op klei- of zandgrond geteeld.

Meestal toch behalen die producten, welke op eerstgenoemde grondsoort geteeld zijn, den eersten prijs, terwijl die van de zandgronden, slechts de premie of een getuigschrift ten deel valt.

Wenschelijk ware het derhalve, indien afzonderlijke prijzen en premiën werden vastgesteld voor producten van kleigronden, en die van zandgronden afzon-

derlijk, daar het in strijd is met alle regt en billijkheid, twee ongelijksoortige zaken met elkander te vergelijken.

2o. Verder zoude het niet ondoelmatig zijn, indien aan de inzenders der bekroonde voorwerpen gelegenheid werd gegeven, te vernemen, om welke redenen de prijs of premie werd toegekend. Dit zoude gemakkelijk zijn te bewerkstelligen, door een register aan te leggen, waarin de bekroonde voortbrengselen worden opgeteekend, voorzien van eene kolom van aanmerkingen, waarin zeer beknopt werd aangeduid, welke bijzondere eigenschappen tot de bekrooning hadden aanleiding gegeven.

E. Van de afdeeling *Waard en Groet.*

1o. Aangezien het door proefneming bij de Afdeeling Waard en Groet bewezen is geworden, dat de kaas niet zwaarder maar ligter wordt, naarmate de hoeveelheid zout die er verbruikt wordt; (Med. en Berigten 1854, bl. 187) zoo stelt de Afdeeling voor, dat door het Hoofdbestuur eenige Afdeelingen worden uitgenoodigd, tot het nemen van eene dergelijke proef en de uitkomst aan de Vergadering in 1856, bekend worde gemaakt.

2o. Dat van de zijde des Hoofdbestuurs, zoodanige maatregel worde genomen, dat de expeditie der stukken aan de Afdeelingen in de toekomst geregelder en spoediger plaats hebbe, des noods door de vermeerring van één persoon bij het personeel.

F. Van de Afdeeling *Zijpe.*

1o. Ten einde het onderzoek der rekening en verantwoording van den Penningmeester der Maatschappij, voor het vervolg op de meest doelmatige wijze, en zonder oponthoud, ter Algemeene Vergadering te veroorzaken, zonde kunnen plaats hebben; zoo stelt de Afdeeling voor, dat door de Algemeene Vergadering het volgende besluit worde genomen.

«De rekening van den Penningmeester, zal worden onderzocht door eene commissie van drie leden, aangewezen door drie afdeelingen, welke bij het lot ter algemeene vergadering des vorigen jaars zullen worden gekozen; welke commissie ten dien einde, den dag voor de algemeene vergadering op de plaats, waar deze zal worden gehouden, bijeenkomen en den volgenden dag ter vergadering verslag uitbrengen zal.»

VII. Voorstellen van het Hoofdbestuur.

Daar de termijn voor de aftreding der leden van het hoofdbestuur, bij art. 26 der wet. op twee jaren bepaald, te kort is om met genoegzaam nut voor de Maatschappij werkzaam te zijn. zoo wordt door het hoofdbestuur, naar aanleiding van art. 33 der Wet, voorgesteld, om dien termijn te verlengen tot vier jaren, met aftreding telken jare van één der Leden, beurtelings uit Zuid- en Noord-Holland. Het Hoofdbestuur gelooft echter dat deze bepaling alleen van toepassing moet zijn, op de voortaan nieuw aankomende Leden, doch dat deze transitoire bepaling niet in de wet behoeft opgenomen te worden, wanneer slechts de Vergadering dit bepale. Het voorstel is alzoo, dat de Vergadering besluite.

Al. 5, van art. 26 der Wet aldus te veranderen. «De «strak genoemde vier Leden van verschillende Af«deelingen worden voor vier jaren benoemd, maar «zijn niet dadelijk herkiesbaar. Elk jaar treedt beur«telings uit Zuid- en Noord-Holland één hunner af.»

Deze veranderde bepaling niet toe te passen op de tegenwoordige Leden van het Hoofdbestuur.

VIII. Voorstel tot het aannemen van Leden van verdiensten (art. 3 der Wet).

IX. Herinnering aan de prijsvragen, waarvan de termijn van inzending der antwoorden bepaald is op 15 Jan. 1856.

Over *het blaauw worden der kaas.* Zie Med. en Berigten 1851, bl. 283; 1852, bl. 266—274 en 408, 1853, bl. 243—249; 1854, bl. 121.

Over *de middelen ter verdrijving van de ool.* Zie Med. en Ber. 1852, bl. 278 en 404; 1853, bl. 249—251; 1854, bl. 121.

Ingekomen een antwoord onder de spreuk: *Beproeft alle dingen en behoudt het goede.*

Over *het voortdurend beteelen van denzelfden grond met erwten.* Zie Med. en Ber. 1853, bl. 221—223 en 1854, bl. 121.

Ingekomen een antwoord onder de spreuk: *Experientia docet.*

X. Verslag omtrent de boekerij der Maatschappij.

XI. Bepaling van de plaats en maand voor de tiende Algemeene Vergadering in 1856, in Zuid-Holland te houden (art. 17 der Wet).

XII. Benoeming van Leden voor het Hoofdbestuur.

Wij lezen in de *Nieuwe Rotterdamsche Ct.* het volgende:

Aan een particulier schrijven uit Alexandrie, dd. 9 Augustus, ons door eene welwillende hand afgestaan, ontleenen wij het volgende:

Den 7e Augustus scheen geheel deze stad in rouw gedompeld. In den avond van den vorigen dag was de heer C. 't Hooft, kanselier van het Hollandsche consulaat alhier, aan de gevolgen der cholera bezweken.

De consul-generaal, de heer S. W. Ruijssenaers. bij wien hij bijna 4 jaren werkzaam was, en laatstgenoemde betrekking 2 jaren met naauwgezetheid vervulde, gaf aan deze droevige gebeurtenis aan de vrienden van den overledene, de consuls, vice consuls en kanseliers der overige mogendheden door gedrukte biljetten kennis, tevens met uitnoodiging de begraafsplegtigheid bij te wonen.

Den 7den werd de Hollandsche vlag halfstok geheschen, hetgeen onmiddellijk door de vertegenwoordigers van andere natiën werd gevolgd.

Des namiddags ten 5 ure verzamelden zich de genoodigden in het gebouw van het Hollandsche consulaat, en ten omstreeks 6 ure stelde de trein zich in beweging, voorafgegaan door een twintigtal Janitsaren met hunnen met krip omhangen staf; achter hen volgde de lijkwagen, waarvan het kleed door 4 kanseliers gedragen werd.

De heer Ruijssenaers en de vice-consul Schütz, in groot uniform, volgden de baar; daarna een schaar vertegenwoordigers en vrienden. Statig toog de trein voorwaarts; het geheel maakte een plegtigen indruk.

Aan het graf genaderd, schaarden allen zich stilzwijgend rondom deze laatste rustplaats. De WelEerw. heer Wunder, predikant bij de Evangelische gemeente, sprak eenige hartelijke woorden, en in veler oog blonk een traan, toen het lijk in den somberen grafkuil nedergelaten werd. Allen zagen het meêwaardig na. Bij allen heeft de heer 't Hooft eene plaats in de herinnering, bij velen eene plaats in het hart achtergelaten. De gepaste wijze, waarop de heer Ruijssenaers zich van zijn droevigen pligt gekweten heeft, zal in het Vaderland zeker met goedkeuring opgemerkt worden.

Te Coevorden is door den gemeenteraad besloten de belasting op het gemaal af te schaffen, en ter vervanging daarvan eene verhooging van 10 en 5 opcenten op de gebouwde en ongebouwde eigendommen, het inlandsch en buitenlandsch gedistilleerd met 25, de likeuren met 28 en de wijn met 50, en het verder ontbrekende te vinden door eenen hoofdelijken omslag.

Men leest in de *Alg. Zeit.*, dat men voornemens is te Parijs, Marseille en Londen een geschrift uit te geven, hetwelk bij de academie van wetenschappen te Parijs ingezonden is, en handelt over een Indisch geneesmiddel tegen de cholera, dat in het afgeloopen jaar in Andalusie met den besten uitslag, en wel met een oogenblikkelijk en onfeilbaar gevolg is aangewend. Onderscheidene Fransche en andere dagbladen hebben voor eenige maanden van buitengewone genezingen gesproken, welke te Cadix en Xerez door kortelings uit Oost-Indie aangekomene Maleijers waren bewerkstelligd. De door deze Maleijers aangewende geneeswijze heeft de genezing van duizenden ten gevolge gehad, en werd zelfs in dringende gevallen midden op de straat aangewend. Het bestaat, naar men wil, uit eene materiele behandelingswijze van den patient. Het geheim moet in al zijne bijzonderheden aan den heer Guibert, te Marseille, medegedeeld zijn, welke zich op dit oogenblik te Cadix bevindt, en men beweert, als eene bijzonderheid bij deze geneeswijze. dat het eene uitdrukkelijke voorwaarde is, om van den gunstigen uitslag verzekerd te zijn dat men zich onthoude van elk inwendig geneesmiddel vooral van suiker, koude dranken en alcoholische vloeistoffen. De behandelingswijze kan door iedereen uitgeoefend worden. De heer Guibert, die Malleijers bij het doen hunner genezingen vergezeld heeft, zal naar men zegt, zaakkundige mannen uitnoodigen, om in hunne tegenwoordigheid deze Indiers de noodige proeven met deze geneeswijze te laten doen.

Nijmegen, 26 Aug. De raad dezer gemeente heeft besloten zich nogmaals bij adres tot Z. M. den Koning te wenden, ter zake van een telegraaf-kantoor; en wel dat, op grond eener *vroegere toezegging*, een dergelijk kantoor hier van staatswege worde opgerigt. De noodzakelijkheid van een telegraaf-kantoor werd, bij gelegenheid van 's Konings bezoek in Junij ll., door het gemeentebestuur ten duidelijkste ondervonden; de handel voelt telkens het lastige en ondoelmatige van de verzending over Arnhem; zijnde ons nog onlangs eene depeche uit Rotterdam vertoond die allner 8 uren na de afzending per post arriveerde. Daar op deze wijze het doel van den telegraaf, spoedige overbrenging van tijdingen, geheel wordt gemist, is het wenschelijk dat deze hernieuwde poging van onzen gemeenteraad, tot verkrijging van een telegraafkantoor, een gunstig gevolg moge hebben. (*Arnh. Ct.*)

---

§ Deventer, 27 Augustus. De gemeenteraad heeft heden met algemeene stemmen besloten de 50 opcenten op de rijksbelasting op het gemaal, die ten behoeve der gemeente geheven worden en na 31 Dec. 1855 zullen vervallen, door geene andere belasting te vervangen, daar het verlies van ongeveer *f* 8000, hetwelk de stedelijke kas daardoor zal lijden, meer dan vergoed wordt door de hoogere pachtsommen, welke zijn verkregen bij de onlangs gehoudene publieke verpachtingen van de boerenerven en landerijen dezer gemeente.

— Men is reeds bezig met de toebereidselen voor de feesten, welke hier in de volgende week zullen plaats hebben, bij gelegenheid van de reunie van oud-studenten van het Deventer-Athenaeum.

Groningen, 25 Aug. In de zitting van den gemeenteraad, gisteren gehouden, is thans het plaatselijk belastingstelsel definitief geregeld. De meerderheid heeft, overeenkomstig de beginselen, vervat in de verordening, besloten (van welke verordening in der tijd in dit blad is melding gemaakt). De belasting zal dus volgens de huurwaarde worden geheven. Slechts twee leden gaven de voorkeur aan eene zuivere inkomsten belasting. (*N. R. Ct.*)

's Hertogenbosch, 27 Aug. In het verleden jaar werd het Eindhovensch kanaal door 920 schepen of vaartuigen bevaren, die aan hetzelve *f* 1627,66 opleverden. Desniettegenstaande doet het stedelijk bestuur van Eindhoven niets om den ellendigen toestand van dit kanaal te verbeteren, althans de in 1853 begonnen herstellingen zijn niet voortgezet, en indien er niet spoedig afdoende maatregelen worden genomen, zullen de gelden tot de daarstelling van dit kanaal besteed en eenemale verloren zijn.

Ten gevolge van eene ingediende klagte zijn ruim 6 maanden geleden door een beambte van den waterstaat peilingen van den bodem over de geheele lengte verrigt, waaruit bleek dat die bodem op sommigen punten tot 50 duim en over de geheele lengte van 5 tot 15 duim te hoog ligt.

De leidijken bevinden zich in zoodanigen staat, dat men op de meeste plaatsen niet meer kan zien onder welk profil zij zijn aangelegd. Aan het digten der rijsporen en de onder Mierlo aanwezige gaten in de lijnpaden en het binnentalud, waarvan sommigen tot 1,50 el onder dijkskruin, schijnt niets gedaan te worden, terwijl de dijkskruinen op eenige plaatsen door het verstuiven van 30 tot 40 duim hol liggen en de banketten, welke ter weder zijden van het kanaal zijn aangelegd geweest, overal zijn vervallen, hetwelk mede oorzaak is dat de bodem overal is verhoogd.

De bovendekken der bruggen zijn over het algemeen versleten, en van het verw- en leerwerk is niets meer zigtbaar; terwijl de keibestratingen aan de bruggen en op de keersluis geheel moeten worden opgebroken en op nieuw bestraat.

Dit alles moet voorzeker iedereen bevreemden; het is echter uit authentieke verslagen genomen, en waaraan deze verregaande achteloosheid te wijten is, kan men niet gissen. (*Arnh. Ct.*)

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Bij gelegenheid ik de nu afgeloopen Rotterdamsche kermis, weder, gelijk jaarlijks, bezocht, verbaasde mij de klimming, die zich in het onzedelijke, ja ergerlijke der zoogenaamde kermisliederen telken jare zoo openlijk en ongestraft voordoet; immers het nu geliefkoosde lied ging, volgens aller weldenkenden gevoelen, alle paal en perk te buiten. Rotterdammers verzekerden mij daarbij, dat deze schandelijke straatrumoeren, (waarbij het denkbeeld van volkszang geheel is uitgesloten) wekelijks op bepaalde dagen en voornamelijk des Zondags, schijnen te moeten dienen, om den bewoners van de Hoogstraat en belendende straten eene kalme en verkwikkende nachtrust te doen genieten. Niet slechts alle buitenlanders, maar ook de bewoners van andere Vaderlandsche steden erkennen, dat Rotterdam de eenige stad is, welke zoo gelukkig is van zich in het genot van zulk een rustverstorend nachtgetier te kunnen verheugen.

Vraagt men, of de politie dan niet bij magte is, om die nachtrumoeren te keer te gaan, dan is het antwoord, dat er een tijd was, dat zij bewezen heeft zulks te kunnen, wanneer men zich herinneren wil, dat de voorgaande Burgemeester, die niet sterk in complimenteuse buigingen, noch in weifelen was, maar die cordaat en zelfstandig te werk ging, het nachtgezang, onder welken titel dan ook, flink weg verbood, ten gevolge waaraan de god des slaaps destijds, even als in alle welbestuurde steden, ook te Rotterdam geëerd werd. Ik wilde u dus vragen, mijnheer de Redacteur, of het Nederlandsche strafregt geen artikel weet aan te wijzen, hetwelk een wapen aanbiedt, waarmede de politie, indien zij wilde, zulke openbare, de zedekwetsende schandalen zou kunnen bestrijden?

Ik heb de eer, enz.

N. St.

's Hage, 27 Aug. 1855.

Publieke Vermakelijkheden.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 27 Augustus 1855

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	2½	63¾, 13/16	*Hope* 1798/1816	5	103
Dito Certificat. .	3	76	Dito 1828/1829	5	103
Dito Dito . .	4	93⅛, ¼	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening. .	4		Dito Dito	4½	
Amort. Syndic.	3½		Dito *Hope* . . .	4	77⅛, ⅜
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Stieglitz* .	5	76½
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	2½		Dito 1854 . . .	5	82⅜
D° *Rothschild* .	2½	51⅛	Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3	68	**Polen.**		
Spanje.			Obligatien . . .	4	
Nieuwe	1¼	18⅜	**Oostenrijk.**		
Dito Buitenl. .	3				
D° Binnenl. s/m.	3	81 1/16	Metalliek . . .	5	62 13/16, ⅜
Bew. Sp. Com.			Dito bet. Amst.	5	74 7/16, ½
Amort. Schuld.			Dito Nation. .	5	67 11/16, ¾
Portugal.			Dito 1847 . . .	2½	32 1/16
Londen nieuwe.	3	40 3/16	Dito 1851/1852	2½	32 1/16
Dito uitgest . .	4				

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 98¼; Mexic., te Lond. 3 pct. 20⅞, 15/16; dito Onb. 20⅞, 15/16; Gren.; te Lond. p. s. 100. 2½ pct. 18¼; dito Uitg. 6 13/16, ⅞; Ecuad. 3½ pct. 15/16; Coup. Ecuad. 32½; 33; Venez. 3½ pct. 28½; dito Uitg. 1 pct. 12½.

Bij onbeduidenden handel waren binnenl. fondsen nagenoeg onveranderd. Van vreemde fondsen was naar Ruissische en Oostenrijksche eenige vraag, doch bijna geen prijs-verandering, de overige soorten leverden niets meldenswaardigs op.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.